



DE LATE MIDDELEEUWEN (1300-1555)

Deel 2: 1350 - 1477




De Bourgondische overheersing




De Nederlanden maken nog steeds deel uit van het Duise Rijk. De periode tot 1477 (Slag bij Nancy) wordt bepaald door de Bourgondische overheersing. In 1363 Krijgt Philips de Stoute het Hertogdom Bourgondië en Philips de Goede (zijn kleinzoon) weet dat uit te breiden tot een Bourgondisch Rijk. Hoewel hij leenheer is van de Duitse Keizer, gedraagt hij zich steeds meer als een onafhankelijke vorst. Na een verdrag (de Zoen van Delft) met Jacoba van Beieren, die de heerschappij had over Holland, Zeeland en Henegouwen, kreeg Philips uiteindelijk de heerschappij over de lage landen, met uitzondering van Friesland. Karel de Stoute, Philips' zoon, volgt hem op en weet het Bourgondisch Rijk tot één geheel te smeden, door inlijving van Lotharingen. Lotharingen maakt zich los en dat betekent het einde voor Karel en het Bourgondische Rijk. Na zijn dood vallen de Fransen het hertogdom Bourgondië binnen.






Klik hier voor een verklaring van de gebruikte pictogrammen.



JAARTAL	VLAANDEREN	HENEGOUWEN	HOLLAND ZEELAND	NOORD. NEDERLANDEN	GELRE OVERSTICHT	BRABANT & ZUID. NL.	BIJZONDERHEDEN
1351	Het Henegouwse Huis	Lodewijk II van Marle					 Willem V (Holland) overwint zijn moeder Margaretha in zeeslag
1354		Margaretha	Willem V				Vrede tussen Willem V en Margaretha Willem V Graaf van Holland en Zeeland, Margaretha houdt Henegouwen
1355						Blijde Inkomste	 Engeland (Eduard III) X Frankrijk (Jan de Goede) Blijde Inkomste , grondslag voor Brabantse Standenstaat. Zie stedenverbond in 1343.



1356	Het Beierse Huis						Willem V	Margaretha † Henegouwen ook aan Willem V
1357								Fransen verslagen door Engelsen in Zuid-Frankrijk
1358							Albrecht van Beieren	De eerste Hanzedag: Hanzesteden verenigen zich tegen Brugge en Vlaanderen. Dit tgv conflict met een Duits schip in het Zwin.
1360							protest van Kabeljowen in Delft	Willem V opgesloten wegens krankzinnigheid. Albrecht van Beieren (broer Willem) nam gezag over.
1361								Albrecht overwint Kabeljowes oproer in Delft; de rust keert weer.
1362							Beweging onder de standen	Bourgondië Hertogdom Bourgondië vervalt aan de Franse staat.
								Ook in Holland ontstaat een beweging onder de standen. <i>Grote overstromingen tgv stormvloeden aan de Noordzeekusten</i>
								Einde conflict tussen broers Eduard en Reinoud III in Gelre: Eduard zet Reinoud gevangen in slot Nijenbeek (bij Voorst).
1363								Slot van Heer van Voorst (Zwolle) geslecht.
1369								Philips de Stoute krijgt van zijn vader Hertogdom Bourgondië in leen.
1370							Nieuw Muiderslot	Philips de Stoute trouwt met Margaretha van Male (dochter van Graaf van Vlaanderen)
1371								Albrecht van Beieren laat nieuw Muiderslot bouwen op fundamenten v/h oude slot.
		Oorlog tussen Brabant en Gulik Gelre kiest zijde van Brabant. ⚔ Slag bij Aken: Gelre versus Gulik. Gelre wint. Eduard ? (na slag). Reinoud III ook † (in Nijenbeek)..						
		Door † van Uduard en Reinoud III geen bewind in Gelre. Opleving twisten Heekerens (Machteld van Gelre, dochter van Reinoud II) en Bronkhorsten (Willem van Gulik).						
1375	Landbrief in Nedersticht	De <i>Landbrief</i> , een verbond in Nedersticht, gesloten onder Bischoep Arnold van Hoorn. Dit is vrijwel hetzelfde als de "Blijde Inkomste"						
		<i>Eerste dijkdoorbraak en overstroming van de Grote Waard bij</i>						

								Dordrecht	
1376								Vrede van Stralsund: Denemarken sluit vrede met de Hanze	
								<i>Tweede dijkdoorbraak en overstroming van de Grote Waard bij Dordrecht</i>	
1377							Willem van Gulik	Willem van Gulik (14 jaar) wordt Hertog van Gelre en Graaf van Zutphen. Eind van de twisten in Gelre.	
1380								 <i>Charles V † (Koning van Engeland)</i>	
1382								 Gorinchem krijgt stadsrechten van de Heren van Arkel	
1384	Philips de Stoute							Lodewijk II van Male † Vlaanderen en Artesië aan Philips de Stoute	
1385								Dubbele huwelijksplechtigheid: Willem VI (zoon/opvolger) Albrecht huwt dochter van Philips de Stoute. Jan zonder Vrees (zoon/opvolger) Philips de Stoute huwt dochter Albrecht.	
1391								 <i>Chinezen vinden het WC-papier uit.</i>	
1392		Albrecht x Hoeken							Aleid van Poelgeest (adelijke dame, vriendin van Albrecht) door Hoeken in Den Haag vermoord. Albrecht treedt hard tegen Hoeken op.
1393								Gelre + Gulik	Hertog van Gulik † Willem van Gulik neemt Gulik over. Relaties tussen Gelre en Nederrijnse gebieden worden versterkt
1394									<i>Derde dijkdoorbraak en overstroming van de Grote Waard bij Dordrecht</i>
									Mogelijk geboortjaar van Johannes Gutenberg, uitvinder van de boekdrukkunst.
1396								Albrecht x Friesland	Albrecht voert verschillende oorlogen tegen Friesland
			Hollanders macht in Friesland					Staveren bezet door Hollanders	Staveren wordt kort bezet door de Hollanders, die eindelijk wat macht in Friesland lijken te krijgen.
1397									Willem Breukelsz vindt <i>haringkaken</i> uit.

								 <i>s' Heerenbergh</i> krijgt stadsrechten.	
1398								 <i>Eerste vermelding van Zwartsluys (Swarte Sluys)</i>	
1400								Einde van oorlogen Albrecht tegen Friesland	
1402								 Begin bouw van kerk op eiland Schokland	
1403								Hertog Willem van Gulik •	
1404								Engelbrecht van Nassau wordt Heer van Breda. Het landgoed Baarle (van Breda) wordt hiermee Baarle-Nassau en krijgt een officiële status.	
	Jan zonder Vrees	Albrecht † Willem VI	Albrecht † Willem VI					Philips de Stoute †. Jan zonder Vrees (zoon) volgt Philips de Stoute op. Albrecht †. Willem VI (zoon) volgt Albrecht op.	
> 1404			Willem VI x Kabeljauwen & Heren van Arkel			Reinald IV van Gelre en Gulik steunt van Arkel		Jacoba van Beieren geboren, dochter van Willem VI	
1412				Gorkum en Land van Arkel => Willem VI			Leerdam => Willem VI		Willem VI bindt de strijd aan met de Kabeljauwse leiding: de Heren van Arkel Deze wordt gesteund door Gelre
1417			Jacoba van Beieren						Willem VI neemt Land van Arkel, Gorkum en Leerdam van Van Arkel en Reinald IV
				Gorkum ingenomen door Kabeljauwen					Twente verkrijgt Landrecht
				Gorkum ontzet door Hoeken					Willem VI † Jacoba van Beieren regeert als gravin over Holland, Zeeland, Henegouwen Herleving Hoekse en Kabeljauwse twisten.
1418							Ridderschap en steden stellen verbond op		De Hoeken met Jacoba van Beieren aan het hoofd, onzetten Gorkum. Willem van Arken (zoon van Jan), leid Kabeljauwen, • bij belegering Gorkum
									In Gelre stellen het ridderschap en de Kwartiersteden Zutphen, Arnhem, Nijmegen, Roermond een verbond op, waarvan de inhoud grotendeels gelijk is aan de "Blijde Inkomst"
									<i>Het Hanzeverbond wordt opgedeeld in kwartieren. De Nederlandse Hanzesteden vallen onder Deventer.</i>

1419	Philipps de Goede			Hertog van Gelre legt zich bij eisen neer.	Philipps de Goede	 Twisten in Frankrijk	
						Jan zonder Vrees † bij Montereau (aan de Yonne) tijdens bespreking met dauphin. Philipps de Goede (zoon) volgt op.	
							  Frankrijk vsus Engeland + Philipps de Goede
			Steden kiezen kant van Philipps de Goede				Philipps wreekt zich op de moord van zijn vader, en sluit zich aan bij Engeland in de strijd tegen Frankrijk. Neemt zelfs Jeanne d'Arc mee.
							Machtsstrijd Jacoba X Philipps
							Philipps de Goede zint op mogelijkheid om gebied tussen Bourgondië en Vlaanderen tot één geheel te smeden.
1421 (NOV)							St. Elizabethvloed. De Grote Waard bij Dordrecht wordt voor de vierde maal overstroomd en de Biesbosch ontstaat. Gevolg van gebrekkig onderhoud dijken tijdens opleving Hoekse en Kabeljauwse twisten.
1428			Philipps de Goede	Zoen van Delft Philipps de Goede			Jacoba en Philipps verzoenen zich met elkaar. Philipps regeert in Holland, Zeeland en Henegouwen, Jacoba wordt (in naam) gravin..
			Jacoba (gravin)	Jacoba (gravin)			Jacoba hertrouwt met Frank van Borselen. Geruchten opstand tegen Philipps Philipps zet Frank gevangen.
1426							Philipps belegerd Amersfoort.
1428					Bunschoten wordt verwoest ivm hun hulp aan Amersfoort		
1429					 <i>Jeanne d'Arc bij Compiègne ten strijde tegen de Engelsen en de Bourgondiërs</i>		
1430					Hertog van Brabant en Limburg † Geen erfgenamen: Hertogdom Brabant vervalt aan Bourgondië		
1431					 <i>Jeanne d'Arc gevangen in Compiègne</i>		
					 <i>Jeanne d'Arc † op de brandstapel</i>		

1433	Bourgondische overheersing	Exit Jacoba van Beieren					<p>Jacoba doet afstand van alle rechten. Philips wordt graaf van Holland, Zeeland en Henegouwen Jacoba en Frank wonen in slot Teylingen, Leiden</p> <p>Geschil tussen Zwolle en Kampen inzake oorlogskosten en aanvoer graag op markt te Zwolle</p> <p>Jacoba van Beieren †</p> <p>+ Luxemburg Bourgondië</p> <p>Philips koopt Hertogdom Luxemburg op. Het Bourgondische Rijk is nu een feit. <i>Philips is in feite leenheer van de Franse koning en Duitse keizer maar gedraagt zich als zelfstandig vorst.</i></p> <p>Wendische oorlog: Oorlog tussen Hollandse steden en Wendische steden Lübeck, Rostock, Stralsund, Greifswald.</p> <p>Geschil tussen Zwolle en Kampen inzake oorlogskosten en aanvoer graag op markt te Zwolle</p> <p><i>Grote overstromingen bij Tiel door dijkdoorbraak Waal</i></p> <p>Residenties te Dijon, later Gent en Brussel. Brussel wordt uiteindelijk de hoofdresidentie.</p> <p>Einde van de Wendische oorlog. Kampen sluit zich opnieuw bij Hanze aan. Ook Doesburg sluit zich bij de Hanze aan. Definieive oplossing pas bij Vrede van Utrecht (1474).</p> <p> Elburg heeft Vitte in Zweden</p> <p>Handelsoorlog tussen Dortrecht en Gelre</p> <p>Geschil tussen Kampen en Zwolle, Deventer, Zutphen en Duitse Hanze inzake brug over IJssel bij Kampen</p> <p> Johannes Gutenberg vindt in Mainz de boekdrukkunst uit</p>
1434		Henegouwen	Zeeland	Holland	Kampen x Zwolle		
1436		Philips de Goede	Philips de Goede	Philips de Goede			
1438				Holl. steden X Lübeck c.s	Holl. steden X Lübeck c.s	Holl. steden X Lübeck c.s	
					Kampen x Zwolle		
> 1440							
1441				Einde oorlog	Einde oorlog	Einde oorlog	
1442 - 1445				Dortrecht X Gelre		Gelre X Dortrecht	
1448							
1450							

1452										 Bouw St. Eusebiuskerk in Arnhem	
1453										 <i>Val van Constantinopel.</i> <i>De Turken nemen de stad in. Het einde van het Byzantijnse Rijk</i>	
										<i>Philips de Goede hield banket (Het feest van de fazant) om geld te werven voor nieuwe kruistochten.</i>	
1457										Conclict van Hanzesteden tegen Vlaanderen wordt bijgelegd.	
1460										Philips wordt ziek en blijft te Brussel. Brussel wordt uiteindelijk de hoofdresidentie.	
1464										Afgevaardigden van alle staten en gewesten van Bourgondische Rijk komen voor het eerst allen samen in Brugge, inzake vergadering Philips om geld te vragen. Dit is de eerste <i>Staten-Generaal</i> .	
										Philips' Huwelijk met Isabella van Portugal. Stichting <i>Orde van het Gulden Vlies</i>	
1467	Karel de Stoute	Karel de Stoute	Karel de Stoute							Karel de Goede † Wordt opgevolgd door zoon Karel de Stoute	
1468										Johannes Gutenberg †(uitvinder boekdrukkunst)	
1469										+ Elzas Bourgondië	Aankoop van Elzas door Karel de Stoute. Karel krijgt ook invloed in Hertogdom Lotharingen
1473										Karel de Stoute	Karel gaat naar Trier om door Duitse keizer Frederik III tot koning te worden gekroond. De Duitse Keizer laat het afweten omdat de status van Koning Karel te machig maakt.
										Karel lijft Gelder in bij Bourgondië dmv een list.	
1474										Elzas maakt zich los doordat Karel geen koning is geworden. Vrede van Utrecht: Definitieve oplossing voor Holland en Zeeland inzake handelsprobleem met Lübeck.	
										Vijandschap met Zwitsers. Lotharingen komt in opstand.	
1475										+ Lotharingen Bourgondisch leger valt Lotharingen binnen. Lotharingen wordt ingelijft bij Bourgondië	

